

A Magyar Tudomány 1999. évfolyamának összesített tartalomjegyzéke

A harmadik esztendő (<i>Enyedi György</i>)	1	1
--	---	---

TANULMÁNYOK*

Az akadémiai tudományos díjak új rendszere (<i>Glatz Ferenc</i>)	5	586
<i>Angelusz Róbert—Bokodi Erzsébet—Falussy Béla—Tardos Róbert</i> : Akadémiai fokozattal rendelkeznek	4	424
<i>Benedek István</i> : Öntapadó ragasztók — tapasztalat vagy tudomány?	10	1170
<i>Biacs Péter</i> : Élelmiszer-minőség — élelmiszer-biztonság	11	1310
<i>Czigler István—Winkler István</i> : Kognitív pszichofiziológia	7	788
<i>Csernák Józsefné—Tóth Pál Péter</i> : A demográfiai tudomány helyzete Magyarországon	11	1281
<i>Faludi Gábor</i> : Az alkotói díjak közterhei	4	433
<i>Ferge Zsuzsa</i> : A civilizációs folyamat fenyegetettsége	10	1153
<i>Hanza Gábor</i> : A „Harmadik Birodalom” eszméje a német filozófiai és politikai gondolkodásban	7	779
<i>Kálmán Béla</i> : Az elmúlt napciklus tanulságai	7	797
<i>Kolin Péter</i> : Új kultúraelmélet felé	11	1290
<i>Laky Teréz</i> : A foglalkoztatás növelése Nyugat-Európában	2	159
<i>Laky Teréz</i> : Foglalkoztatás Magyarországon	3	322
<i>Mező Ferenc</i> : A társadalmi mozgalmak és az ellenállás területei	10	1184
<i>Michelberger Pál</i> : A szubjektív kockázati tényezők csökkentése	11	1290
<i>Nagy N. Miklós</i> : Geopolitika és hadtudomány	7	769
<i>Rézler Gyula</i> : Arbitráls az Egyesült Államokban	2	169
<i>Sebestyén Gyula</i> : Világcsúcsok az építményekben	7	808
<i>Vámos Tibor</i> : Szabadalmak az információs társadalomban	6	641
<i>Venetianer Pál</i> : Géntechnológia-ellenesség—tudományellenesség?	10	1170
Beszámoló az MTA 1999. évi májusi közgyűléséről (<i>Szabados László</i>)	7	821

TEMATIKUS SZÁMOK, ÖSSZEÁLLÍTÁSOK

Kockázat és biztonság

Előszó (<i>Kollár Lajos</i>)	1	3
<i>Szabadvány Ferenc</i> : Kis történeti áttekintés a környezeti ártalmakról	1	4
<i>Marx György</i> : Születni veszélyes	1	9
<i>Vajda György</i> : A villamosenergia-ellátás társadalmi kockázata	1	28
<i>Székcás András</i> : A növényvédő szerek kockázata	1	38
<i>Besznyák István</i> : Műtéti kockázatok	1	50
<i>Borvendég János</i> : A gyógyszerfogyasztás kockázata	1	55
<i>Bényei András</i> : Közlekedési kockázatok	1	60
<i>Zsuffa István</i> : Árvizek okozta kockázatok	1	66
<i>Dulácska Endre</i> : Tartószerkezetek földrengéskockázata	1	73
<i>Mályusz Károly — Tusnády Gábor</i> : A kockázatok matematikai kezelése	1	80

„Vannak-e természetes jogok?”

Bevezető: <i>Ludassy Mária</i>	2	129
<i>Erdő Péter</i> : Vannak-e természetes jogok az emberi jogok mögött?	2	129
<i>Földesi Tamás</i> : Aktuálisak-e az emberi jogok?	2	133
<i>Halmai Gábor</i> : Igazságosság és morális jogok	2	138
<i>Kardos Gábor</i> : A pozitívizmuson innen és túl	2	145
<i>Kelemen János</i> : Válasz <i>Ludassy Mária</i> körkérdésére	2	148

* A tematikus számok, összeállítások külön fejezetben, számonként szerepelnek.

Nagy Boldizsár: A fűzfa és a kultúra árnyéka	2	152
Vajda Mihály: Vannak-e emberi jogaink?	2	156

Szimmetria

Darvas György: Szimmetria a tudományban és a művészetben	3	257
Hajnóczy Gábor: A 'symmetria és a művészetelméleti terminológia kezdetei a reneszánszban	3	266
Perjés Zoltán: Szimmetriák a fizikában	3	274
Kálmán Alajos: Kitüntetett, gyakori, ritka és rendhagyó szimmetriák	3	280
Gévay Gábor: A kaleidoszkóp tanulságai	3	289
Szoboszlai Mihály: Ábrázolás, konstrukció és CAD programhasználat	3	295
Hámori József: Aszimmetriák a biológiában: az ember	3	302
Balogh Tibor: A szimmetria személyes és szociális struktúrái	3	311
Tusa Erzsébet: Szimmetria a zenében	3	317

Kockázat és biztonság az élelmiszer-gazdaságban

Előszó (Kovács Ferenc)	4	385
Somogyi Árpád: Az élelmiszer biztonságának szabályozása az Európai Unióban	4	387
Füzi Miklós: BSE és egyéb prion betegségek	4	390
Rafai Pál: A takarmány-alapanyagok mikotoxin szennyezettsége	4	395
Banczerowski Januszné—Világi Ildikó—Détári László—Dóczi Judit— Kukorelli Tibor: Mikotoxinok az élelmiszerekben	4	403
Zomborszkyne Kovács Melinda: Fumonizin toxinok vizsgálata sertésekben	4	407
Fazekas Béla: Fumonizin toxinok hazai előfordulása, állat- és humán- egészségügyi vonatkozásai	4	414
Nagy Béla—Szmollényi Gábor—Kovács Sándor—Bityay Zoltán: Szalmonellák és szalmonellózisok — megújuló kihívások	4	419

Valláskutatás

Weissmahr Béla: Hit és tudomány a katolikus teológia szemszögéből	5	514
Horváth Pál: Fordulat és útkeresés a modern katolikus gondolkodásban	5	527
Mohay Tamás: A népi vallásosságról	5	535
Tomka Miklós: A magyar vallási helyzet öt dimenziója	5	549
Kamarás István: Új vallási mozgalmak világszerte és Magyarországon	5	560
Máté-Tóth András: Vallástudományok és felsőoktatás	5	569
Balogh Margit: Egyháziak a Magyar Tudományos Akadémia életében	5	581

Kémia az ezredfordulón

Márta Ferenc: A kémia lehetőségei és feladatai	6	651
Szépvölgyi János: Vegyipar — ezredfordulós pillanattfelvétel	6	666
Zrinyi Miklós: A szintetikus izom és szabályozott hatóanyag-leadás	6	682
Bíró Zoltán: Kőolajkihozatal-növelő eljárás: a szén-dioxidos művelés	6	692

Tudomány és politika a magyar századokban

Előszó (Hernádi Miklós)	8	897
Richard Plaschka: Árulás és lázadás Magyarországon és környezetében	8	898
Szabadvány Ferenc: Természettudományok a magyar barokk korában	8	909
M. Durand-Delga: Francia—magyar geológiai kapcsolatok	8	914
Romány Pál: Agrárpolitika a századfordulón	8	927
Nagy Miklós Mihály: Újkori magyar katonautazók	8	936
Hajdú Zoltán: A magyarországi vízi energia hasznosításának száz éve	8	945
Bodri Ferenc: Egy arcél József Attila környezetéből	8	962
Miskolczi Ambrus: Eltűnt akadémikusok nyomában: Zolnai Béla és A magyar stílus	8	968

<i>N. Szabó József</i> : Tisztogatások a magyar felsőoktatásban (1945—1946)	8	977
<i>Kürti László</i> : Elvégzetlen magyarságkutatás az Egyesült Államokban	8	990
<i>Valki László</i> : Az Európai Unióhoz csatlakozó Magyarország szuverenitása	8	1000

Közgazdasági elméletek — közgazdasági kérdőjelek

<i>Előszó (Szentgyörgyi Zsuzsa)</i>	9	1025
<i>Csikós-Nagy Béla</i> : Közgazdaságtan a globalizálódó világban	9	1026
<i>Kádár Béla</i> : Globalizációs kihívások — gazdaságpolitikai válaszok	9	1036
<i>Farkas Péter</i> : Makrogazdaság-elméletek a II. világháború óta	9	1047
<i>Matolcsy György</i> : A növekedés határai — közgazdász szemmel	9	1063
<i>Sinai Mihály</i> : Rend és rendetlenség Magyarországon: közgazdasági értelmezések	9	1072

Trendek 2000-re

<i>George A. Olah</i> : A szénhidrogének jövője a 21. században	12	1409
<i>Berényi Dénes</i> : A magyar tudomány a világversenyben	12	1414
<i>Szentgyörgyi Zsuzsa</i> : Technológiai és tudományos trendek	12	1423
<i>Ferencz Csaba</i> : Úrtevékenységi helyzetkép	12	1433
<i>Pléh Csaba</i> : A szintézis ígérete a mai pszichológiában	12	1447
<i>Mihályi Péter</i> : Egészségügyünk jövője	12	1457
<i>Farkas János</i> : Az információs társadalom küszöbén	12	1472
<i>Beck Mihály</i> : A „két kultúra” — ma	12	1480

VITÁK — VÉLEMÉNYEK

<i>Bíralunk, de hogyan? (Vinkler Péter)</i>	1	94
<i>Grüner György</i> : Válasz	2	200
<i>Nagy József</i> : Hierarchikus multidiszciplinák?	2	204
<i>Kucsman Árpád</i> : Aki méltatlanul kimaradt	2	206
<i>Az interdiszciplinaritásról és halmozott hátrányairól (Garai László)</i>	3	339
<i>Sötétben minden tehén fekete? (Fehér Márta)</i>	4	483
<i>Az értelem: fény a sötétben (Bencze Gyula)</i>	4	486
<i>Válaszolunk, de mire? (Zolnai László—Gácsi Zoltán)</i>	4	488
<i>Alapkutatás, tudományfinanszírozás, Akadémia (Hollósi Miklós)</i>	6	716
<i>Részecskefizika — itthon és a világban (Pócsik György)</i>	6	720
<i>Végh László</i> : Természettudomány és vallás	10	1218
<i>A multidiszciplináris tudományról és finanszírozásról (Hozzászólás Garai László cikkéhez) (Huff Endre Béla)</i>	12	1508

MAGYAR MEDICINA

<i>Ótvös László</i> : A génrendszer őrzőangyala	2	179
<i>Nász István—Ádám Éva</i> : Az adenovírus-kutatás hármas jelentősége	5	594
<i>Schón István</i> : Mi lesz veled, hazai gyógyszerkutatás?	6	704
<i>Halmos Tamás</i> : Az elhízás epidémiája	7	839
<i>Sinkovics József—Horváth József</i> : Vakcinák a rák ellen	11	1318

FOGALMAK — ÉRTELMEZÉSEK

<i>Zrinyi Miklós</i> : Intelligens anyagok	6	697
<i>Rathmann János</i> : Új irány a felvilágosodás kutatásában	10	1201

TUDOMÁNYPOLITIKA

<i>Magyar tudományosság: főváros, vidék (Kozák Imre)</i>	3	350
<i>Horváth Gyula</i> : Kutatás, felsőoktatás és regionális átalakulás	4	447
<i>Vajda Ferenc</i> : Tudományos kutatás és együttműködés informatikai bázison	4	459
<i>A fizikusok és a társadalom (Lovas Rezső — Raymond S. Macintosh)</i>	6	724

<i>Makkay Lilla</i> : A tudományos kutatás és fejlesztés helyzete Svédországban	10	1208
<i>Venetianer Pál</i> : Quo vadis, intézethálózat?	11	1325
<i>Tóth József</i> : Evolúció, innováció és a gépek generációs fejlődése	11	1331
<i>Darányi Sándor</i> : Pillanatkép az észt kutatás helyzetéről	12	1498

TECHNOLÓGIAPOLITIKA

<i>Mosonyiné Fried Judit—Andrási Zoltán</i> : A Mecenatúra pályázati rendszer értékelése	7	854
<i>Lajtha György</i> : A hazai távközlési ipar	9	1079
<i>Vajda György</i> : Energiaigények	9	1091
<i>Zimler Tamás</i> : Magyar versenyképesség osztrák szemmel	11	1339

TUDOMÁNYOS MŰHELY

Beszámoló az MTA 1998. decemberi közgyűléséről (<i>Szabados László</i>)	2	185
<i>Braun Tibor—Pálos Andrea</i> : Eponimák és eponimia a természettudományban	11	1350
<i>Sarkadi László</i> : Fejlődési irányok, hazai eredmények az atomi ütközések fizikájában	11	1354

INTERJÚ

Ki a magyar? Beszélgetés Kürti Miklóssal (<i>Szentgyörgyi Zsuzsa</i>)	1	90
Egy EMBO-felmérés eredménye és haszna. Beszélgetés Dudits Dénes akadémikussal (<i>Chikán Ágnes</i>)	5	600
Hogyan lesz egy pesti vegyész-mérnök a molekuláris biokémia professzora a Yale Egyetemen? Beszélgetés Lengyel Péterrel (<i>Benedek Pál</i>)	10	1234

JEGYZET

<i>Jéki László</i> : Végtelen vákuumenergia — ismét	2	211
<i>Braun Tibor</i> : Rabul ejtés a kémiában	2	213
A társadalomkutatás és a politika (<i>Enyedi György</i>)	7	831
A „legújabb kutatások” és a fekete leves (<i>Lesi Mária</i>)	7	834
Etikátlan? (<i>Kiss Dezső</i>)	9	1126
Ismét a Szent Koronáról (<i>Csapodi Csaba</i>)	10	1224
Lesz-e, lehet-e Nobel-díj Magyarországon? (<i>Keszthelyi Lajos</i>)	10	1225
Redukcionizmus és személyközpontú tudomány (<i>Karádi Kázmér—Bende István—Szepesi Timea</i>)	10	1227
A turizmus mint élményfogyasztás (<i>Horváth Endre</i>)	11	1372

KITEKINTÉS

Realizmus és utópia (<i>Sperlágh Sándor</i>); SUSY, a fantasztikus (<i>Jéki László</i>); Egy szokatlan vizsgálat száználmas eredménye (<i>Bencze Gyula</i>); A román tudomány a forradalom utáni korszakban (<i>Sz.Zs.</i>)	2	189
Meddig lesz világ a világ? (<i>Bencze Gyula</i>); Egy nagy tudományos gondolkodó (<i>Nyíri Pál</i>); Talajvédelem inka módra (<i>enygē</i>); Közgazdászok a paramétereikről, értékeikről és gazdaságpolitikáról (<i>Simonovits András</i>); Élen az élettudományok finanszírozása Nagy-Britanniában (<i>Sz.Zs.</i>); A Holocaust és a tudomány (<i>Pelle János</i>); A svéd felsőoktatás (<i>Makkay Lilla</i>)	4	470
Az égbolt több figyelmet kíván (<i>Szabados László</i>); Az UNESCO a világ kultúrájáról (<i>Köpeczi Béla</i>); Harappa: fegyvertelen őskultúra (<i>Nyárády Gábor</i>); Kuba a biotechnológia élvonalában (<i>Szentgyörgyi Zsuzsa</i>); Létezik-e időtükrözés? (<i>Jéki László</i>)	6	731
Milyen kutatásra van szükség? (<i>Bencze Gyula</i>); Szerzők és jogok (<i>Szentgyörgyi Zsuzsa</i>); Velence veszélyben (<i>Vágás István</i>); Mondj igazat! (<i>Nyárády Gábor</i>)	9	1113
Heisenberg, a „rossz mérnök” (<i>Bencze Gyula</i>); Remekművek az őskorból — térbrázolás barlangrajzokon (<i>Nyárády Gábor</i>); Kétségek a pozitív diszkrimináció körül (<i>Kovács Ferenc</i>)	11	1362

SAKMGYAR

A korszerűbb földrajzinév-írásért (<i>Laczkó Krisztina</i>)	1	103
<i>Pusztai Ferenc</i> : Magyar szókincstár	2	197
Az írott párbeszéd (<i>Kis Ádám</i>)	3	347
Sportnyelvünk a médiában (<i>Tóthné Vincze Bernadett</i>)	4	468
Hatásosság és (köz)érthetőség a reklámban (<i>Virág Olga</i>)	6	729
Hogy oda ne rohanjunk (<i>Szikszaíne Nagy Irma</i>)	7	848
Tegeződő világháló (<i>Domonkosi Ágnes</i>)	8	1010
<i>Prohászka János</i> : Tudomány — technológia — technika: hagyományos és (leg)újabb értelmezések	10	1231
<i>Pottyondy Nóra</i> : A labdarúgás szakkifejezéseinek változása a magyar nyelvben	11	1359
<i>Fábián Pál</i> : Új helyesírási szótárunkról	12	1506

A HÓNAP KÉRDÉSE

Mi a tudomány szerepe az árvízvédelemben? Válaszol: <i>Vágás István</i> , a műszaki tudomány doktora, c. egy. tanár	1	86
Akadályozza-e a kutatást az Európai Közösség új biotechnológiai irányelve? (Válaszol: <i>Szarka Ernő</i> biotechnológus szakértő, a Magyar Szabadalmi Hivatal nyugalmazott elnöke)	3	333
Lehet-e nyereséges magyar szempontból a részvétel az EU 5. kutatás-fejlesztési keretprogramjában? (Válaszol: <i>Török Ádám</i> , a közgazdaság-tudomány doktora, az OMFB Hivatalának elnöke)	4	464
Szabad-e (tudomány)politizálnia a kutatonak? (Válaszol: <i>Solymosi Frigyes</i> , az MTA r. tagja)	5	606
Hol gyökereznek a mai balkáni konfliktusok? Válaszol: <i>Niederhauser Emil</i> , az MTA r. tagja, történész	6	711
Mit tart legfontosabb teendőinek az MTA új főtítkára (Válaszol: <i>Kroó Norbert</i> , az MTA r. tagja, az Akadémia főtítkára)	7	827
Köszölgálati feladat-e a sajtóban a tudományos ismeretterjesztés? (Válaszol: <i>Palugyai István</i> , a Népszabadság tudományos rovatvezetője)	8	1008
Sikeres volt-e a Tudomány Világkonferenciája? (Válaszol: <i>Láng István</i> akadémikus, a magyar Előkészítő Bizottság elnöke)	9	1148
Stop Cassini? (Válaszol: <i>Almár Iván</i> , az Űrkutatási Tudományos Tanács elnöke)	10	1206
Milyen összetevői voltak a törökországi földrengés pusztításainak? (Válaszol: <i>Meskó Attila</i> akadémikus, az MTA főtítkárhelyettese)	11	1336
Mik a legfrissebb adatok a magyarországi szegénységről? (Válaszol: <i>Tóth István György</i> , a TÁRKI igazgatója)	12	1488

A TUDOMÁNY TÖRTÉNETÉBŐL

<i>Vértess Attila</i> : Egy évszázada fedezték fel a polóniumot és a rádiumot	1	98
<i>Endrei Walter</i> : Magyar természettudósok és műszaki alkotók külföldi enciklopédiákban	2	216
<i>Demeter Zsófia</i> : III. Béla király és feleségének sirja	2	220
<i>Vágás István</i> : A Szeged városát 1879-ben romba döntő árvíz	2	230
<i>Márton József</i> : Egy elfelejtett tudós, Nagy Károly reformtörekvései	7	866
Goethe és a Magyar Tudományos Akadémia (<i>R. Marth Hildegard</i>)	10	1241
„A karlsbadi ásványgyűjtemény” (<i>Buzinkay Péter</i>)	10	1247
Goethe, a zseniális dilettáns (<i>Lukács Béla</i>)	10	1251
A sokarcú Békésy György (<i>Kovács László</i>)	11	1377
A „sors bona” tudója (250 éve született Pierre Simon Laplace) (<i>Radnai Gyula</i>)	12	1512

MEGEMLÉKEZÉSEK

Tarján Gusztáv (<i>Kovács Ferenc</i>)	5	617
Bogárdi János (<i>Haszpra Ottó</i>)	5	618
Szőkefalvi-Nagy Béla (<i>Kérchy László</i>)	7	862

ESZMÉK—ÉRTÉKEK

Sylvester András: Körösi Valósága 5 610

A SZELLEMI ÉRTÉKEK HASZNOSÍTÁSA

Szarka Ernő: Növényfajtak és növények szabadalmazása 12 1491

KUTATÁS ÉS KÖRNYEZET

Cartagena de Indias, ahol sem a biodiverzitásról, sem környezetünkről nem esett szó (Balázs Ervin) 7 850
Rácz Lajos: Magyarország éghajlattörténete a 16. századtól napjainkig 9 1127
Karancsi Zoltán — Mucsi László: Az emberi tevékenység hatása a Medves-régió területén 9 1140
Szegedi Sándor: Debrecen nehézfém-szennyezettsége 10 1192

KÖNYVSZEMLE

Az 1956-os Intézet 1998-as évkönyve. (Szilágyi Mihály) 11 1402
Ács Tibor: Mészáros Lázár. (Deák Mihály) 4 505
György Ádám: Visceral perception. Understanding internal cognition. (Pléh Csaba) 10 1267
Ády Endre levelezése I. (1895—1907) (Németh G. Béla) 7 871
Andrássy Adél: A mezőgazdaság termelésitényező-arányainak elemzése neoklasszikus termelési-növekedési elméletek alapján. (Daubner Katalin) 12 1526
Tibor Bakács: Hungary. Environmental law. Kluwer Law International. (Beszteri Béla) 10 1274
Balázs Géza: Magyar nyelvkultúra az ezredfordulón. (Bódi Zoltán) 6 755
Bándi Gyula: Környezetvédelmi kézikönyv; Kerekes Sándor—Szlávik János: A környezeti menedzsment közgazdasági eszközei; Bese Erzsébet—Biacs Tamásné—Dorkó Zsuzsanna—Markó Csaba—Szerjopulosz Krisztoforosz: Kézikönyv a veszélyes hulladékokról; Magyar Emőke—Tombácz Endre—Szilágyi Péter: Hatásvizsgálat, felülvizsgálat; Kósi Kálmán—Kovács Endre—Kómius József—Varga József: Auditálás, menedzsment rendszerek; Kozák Kristóf (szerk.): Veszélyes anyagok és készítmények. (Puppán Dániel) 11 1394
Bayer József: A politikatudomány alapjai. (Johancsik János) 11 1392
Békés Vera: A hiányzó paradigma. (Sándor Klára) 11 1387
Bodai Zsuzsa: A pénz filozófiája I. Az ókori, a középkori és a kora újkori pénzelméletek. — A pénz filozófiája. Szöveggyűjtemény 1. (Gedeon Péter) 12 1531
Bordás Sándor—Pavel Trif—Katarina Haidova—Kuncsik Péter—Máthé Róbert: Ellenpróbák — a szlovák—magyar viszony vizsgálata szociológiai és etnopszichológiai módszerekkel Szlovákiában. (Pléh Csaba) 5 634
Borhidi Attila: Phytogeography and Vegetation Ecology of Cuba. (Fekete Gábor) 1 116
Buda Béla: Elmélet és alkalmazás a mentálhigiénében. (Balogh Sándor) 4 503
Büky Béla: A magyar nyelvtudomány és pszichológia tudományközi kapcsolatai századunkban. (Spannraft Marcellina) 8 1018
A (cseh)szlovákiai magyar művelődés története 1918—1998. II. Oktatásügy, közművelődés, sajtó, rádió, televízió. Szerk.: Tóth László. (Fried István) 5 636
Csernicskó István: A magyar nyelv Ukrajnában (Kárpátalján). (Kiss Jenő) 5 632
Diószegi István: Bismarck és Andrássy. Magyarország a hatalmi politikában a XIX. század második felében. (Erdődy Gábor) 6 746
Dunka Sándor—Féjér László—Vágás István: A veritékes honfoglalás. A Tisza-szabályozás története. (R. Várkonyi Ágnes) 3 367
György, Eger—Josef Langer eds.: Border, Region and Ethnicity in Central Europe. (Enyedi György) 3 374
Eisemann György: Mikszáth Kálmán. (Szabó B. István) 4 496
Emlékkönyv B. Lőrinczy Éva hetvenedik születésnapjára. Szerk. Bánki Judit. (Juhász Dezső) 4 499

<i>Kinga Frojimovics—Géza Komoróczy—Viktória Pusztai—Andrea Strbik: Jewish Budapest, Monuments, Rites, History. (Hernádi Miklós)</i>	7	880
<i>Marcel Fournier: Entretien avec Denis Szabo. Fondation et fondaments de la Criminologie. (Szabó András)</i>	10	1263
<i>Gombár Csaba: Államoskönyv. (Szilágyi Mihály)</i>	3	364
<i>Gyáni Gábor — Kövér György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. — Kossuth Lajos. Válogatta, sajtó alá rendezte, a bevezetést és a jegyzeteket írta Pajkossy Gábor. — Polgárosodás és szabadság (Magyarország a XIX. században.) Szerk. Velük János — Hermann Róbert: Az abrudbányai tragédia. — Tomka Béla: Érdek és érdektelenség. A bank — ipar viszony a századforduló Magyarországon 1892—1913. — Okváth Imre: Bátya a béke frontján. Magyar haderő és katonapolitika 1945—1956. (Niederhauser Emil)</i>	12	1520
<i>H. Gyürky Katalin: A Buda melletti kánai apátság feltárása. (Rác Miklós)</i>	8	1019
<i>Hámori Balázs: Érzelem-gazdaságtan. (Magyar Beck István)</i>	7	885
<i>Huszár Tibor: A politikai gépezet 1951 tavaszán Magyarországon. (Vekerdí László)</i>	3	357
<i>Jankovich B. Dénes—Medgyesi Pál—Nikolin Edit—Szatmári Imre—Torma István: Békés megye régészeti topográfiája. Békés és Békéscsaba környéke. I—II. (Pásztor Adrien)</i>	6	753
<i>Kenyeres Zoltán: Ady Endre. Rónay László: Márai Sándor. Nyilas Balázs: Arany János. Milosević Péter: A szerb irodalom története. (Niederhauser Emil)</i>	4	502
<i>Kónya Sándor: A Magyar Tudományos Tanács (1948—1949). (M. Kondor Viktória)</i>	4	507
<i>Kövér György: Losonczy Géza 1917—1957. (Vida István)</i>	3	361
<i>László Ervin: Harmadik évezred. Veszélyek és esélyek. A Budapest Klub első jelentése (Bencze Gyula)</i>	1	111
<i>Lendvai L. Ferenc: Közép-Európa koncepciók. (Bolvári-Takács Gábor)</i>	2	246
<i>Losonczy Ágnes: Utak és korlátok az egészségügyben. (Orosz Éva)</i>	7	876
<i>Madas Edit — Monok István: A könyvkultúra Magyarországon a kezdetektől 1730-ig. (Rác Miklós)</i>	2	249
<i>Mádl Ferenc: Állam és gazdaság. (Harmathy Attila)</i>	2	241
<i>George Magyar: A radical voice in the science of science. (Bencze Gyula)</i>	7	888
<i>A magyar agrártársadalom a jobbágság felszabadításától napjainkig. (Pölöskei Ferenc)</i>	2	244
<i>A magyarországi anarchizmus történeti dokumentumaiból. Szerk.: Bozóki András—Sükösd Miklós. (M. Kondor Viktória)</i>	11	1400
<i>Magyarországi települések védett természeti értékei. Szerk.: Tardy János. (Molnár Katalin)</i>	2	247
<i>P. Maróti, L. Berkes és F. Tölgyesi: Biophysics problems: A textbook with answers. (Vicsek Tanás)</i>	10	1273
<i>Megismeréstudomány és mesterséges intelligencia. (Lehmann Miklós)</i>	12	1529
<i>Móra László: Fabinyi Rudolf élete és kora. (Beck Mihály)</i>		
<i>Nemzeti stratégia 2020-ig könyvek 2. Szerk.: Varga Csaba és Tibori Timea. (Tamási Péter)</i>	11	1398
<i>Nyelvmentés vagy nyelvvarulás. Szerk.: Kontra Miklós és Saly Noémi. (Fábián Pál)</i>	5	630
<i>N. Szabó József: Magyar kultúra — egyetemes kultúra. Magyarország kultúrdiplomáciai törekvései 1945—1948. (Majoros István)</i>	11	1385
<i>Pataki Ferenc: A tömegek évszázada. (Somlai Péter)</i>	7	873
<i>Perecz László: A pozitívizmustól a szellemtörténetig. Athenaeum, 1892—1947. (Vajda György Mihály)</i>	4	490
<i>Károly Pintér: Die Fische Ungarns. Ihre Biologie und Nutzung. (Bíró Péter)</i>	10	1277
<i>Pléh Csaba: Bevezetés a megismeréstudományba. (Nánay Bence)</i>	7	882
<i>Polányi Mihály: Tudomány és ember (Gábor Éva)</i>	1	124
<i>Pócs Éva: Between the Living and the Dead. H. Balázs Éva: Hungary and the Habsburgs, 1765—1800.; Andorka Rudolf—Kolosi Tamás—Rose Richard—Vukovich György (eds.): A Society Transformed. Hungary in Time-Space Perspective.; Bozóki András (ed.): Intellectuals and Politics in Central Europe.; Greskovits Béla: The Political Economy of Protest and Patience. East European and Latin American Transformations Compared. (Tamás Pál)</i>	10	1259

Rathmann János: Idegen szavak a filozófiában. (Molnár László)	1	122
Rédei Károly: Östörténetünk kérdései. (Bereczki Gábor)	8	1012
Romsics Ignác: Nemzet, nemzetiség és állam Kelet-Közép- és Délkelet-Európában a 19. és a 20. században. (Szarka László)	5	621
Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. (Niederhauser Emil)	11	1383
Stephan Schneider: A nagy földi laboratórium, Kísérlet, amelyben bolygónk a tét.; George C. Williams: A pónihal lámpása. Terv és cél a természetben. (Bencze Gyula)	6	757
Simonyi Károly: A fizika kultúrtörténete. (Szabados László)	4	493
Social Change and Urban Restructuring in Central Europe. Szerk.: Enyedi György. (Horváth Gyula)	10	1270
Somlai Péter: Szocializáció. A kulturális átörökítés és a társadalmi beilleszkedés folyamata. (Hernádi Miklós)	12	1525
Szabó István Mihály: A bioszféra mikrobiológiája IV. A környezet-mikrobiológia vizsgáló módszerei. (Szegi József)	7	890
Szabó Lajos szemináriumi előadásai, 1946—1950. (Vörös László)	1	120
Szabó Zoltán: A magyar szépirói stílus történetének fő irányai. (Büky László)	12	1533
Szabolcsi Miklós: Kész a leltár (Tverdota György)	1	105
Szamuely László—Csaba László: Rendszerváltozás a közgazdaságtanban — közgazdaságtan a rendszerváltozásban. (Gedeon Péter)	6	749
Szarka László: Duna-táji dilemmák. Nemzeti kisebbségek — nemzeti politika a 20. századi Kelet-Közép-Európában. (Niederhauser Emil)	5	627
Székely Gábor: Béke és háború, a nemzetközi békeszervezetek története. (Köpeczi Béla)	8	1016
Szimbólumszótár. Szerk. Pál József és Újvári Edit. (Köpeczi Béla)	1	115
T. Erdélyi Ilona: Politikai restauráció és irodalmi újjászületés. (Mezei Márta)	8	1014
A Természet Világa különszámai. (Szabados László)	6	760
Tilkowszky Lóránt: Nemzetiségi politika Magyarországon a XX. században. (Pritz Pál)	5	625
Vajda György: Kockázat és biztonság. (Szentgyörgyi Zsuzsa)	2	238

Beérkezett könyvek 511, 765, 1021, 1403

UTÓHANG

Reflexió (Balla László)	7	892
Adalék a Goethe-évforduló megemlékezéseihez (Faller Gusztáv)	12	1518
Megjegyzések az MTA Könyvtáráról (Rózsa György)	12	1519

FANYAR TUDOMÁNY 128, 252, 1279, 1406

TESTÜLETI HÍREK

Az MTA elnökségének ülése (Bertók Krisztina)	12	1516
Az Országos Kiemelésű Társadalomtudományi Kutatások Közalapítvány közleménye	3	377
A Jedlik Ányos-díj kitüntetettjei, 1999	4	511